

C-744/23. sz. [Zlakov]ⁱ ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2023. december 1.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Sofiyski rayonen sad (Bulgária)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2023. november 29.

Felperes:

T.P.T.

Alperes:

„Financial Bulgaria” EOOD

VÉGZÉS

42767. sz.

Szófia, 2023. november 29.

**A SOFIYSKI RAYONEN SAD (SZÓFIAI KERÜLETI BÍRÓSÁG,
BULGÁRIA)**

[omissis] [a bíróság ítélkező testülete]

a bíróság 2022. évre vonatkozó nyilvántartásában 20221110142769. számon nyilvántartott [omissis] polgári ügyben történő döntéshozatal szempontjából

[omissis] [ismétlés]

a következőket vette figyelembe:

ⁱ A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

- 1 **Az eljárás az EUMSZ 267. cikk első bekezdésén és a Graždanski protsesualen kodeks (polgári perrendtartás, a továbbiakban: GPK) 248. cikkével (az ítélet megváltoztatása a költségek tekintetében) összefüggésben értelmezett 5[9]. fejezetén alapul.**
- 2 Az eljárás a szófiai [omissis] „Dimitar Milev” egyszemélyes ügyvédi iroda [omissis] számon érkeztetett 2023. október 13-i kérelme nyomán indult, amellyel [a felperes perbeli képviselője] az ítéletnek a költségek tekintetében történő megváltoztatását kéri. A felperes perbeli képviselője szerint a bíróság tévesen ítélte meg részére az ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos költségeket a hozzáadottérték-adó (a továbbiakban: héa) hozzászámítása nélkül. A héát hozzá kell számítani az ügyvédi munkadíjhoz. A felperes perbeli képviselője bizonyítékokat terjeszt elő héaalanyként történt nyilvántartásba vételére vonatkozóan.
- 3 Az alperes „Financial Bulgaria” EOOD [omissis] vitatja a kérelmet, és úgy véli, hogy az megalapozatlan. Az alperes arra az ítélkezési gyakorlatra (a Varhoven kasatsionen sad [legfelsőbb semmitőszék, Bulgária; a továbbiakban: VKS {legfelsőbb semmitőszék}] 1323/2023. sz. polgári ügyben hozott 917/02.05.2023. sz. végzése) hivatkozik, amely szerint [omissis] a Zakon za advokaturata (az ügyvédekről szóló törvény, a továbbiakban: ZA) 38. cikke alapján nyújtott díjmentes jogi szolgáltatások esetében nem kell héát fizetni a munkadíj után.
- 4 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem arra a kérdésre vonatkozik, hogy kell-e héát fizetni a díjmentes jogi szolgáltatások feltételei mellett végzett tevékenységekért járó ügyvédi munkadíj után, hogy ki az adó alanya, és hogy kinek kell befizetnie az adót. A bíróság számára nem egyértelmű, hogy a díjmentes jogi szolgáltatások nyújtása a héa hatálya alá tartozik-e.

AZ ALAPELJÁRÁSBAN RÉSZT VEVŐ FELEK

- 5 Felperes: T.P.T., egységes személyazonosító szám: [omissis], Szófia, [omissis] képviseli: a „Dimitar Milev” egyszemélyes ügyvédi iroda mint meghatalmazott [omissis] [a perbeli képviselő címe].
- 6 **Alperes:** „Financial Bulgaria” EOOD, egységes azonosítókód: [omissis], Szófia [omissis] [az alperes és perbeli képviselőjének adatai].

A TÉNYÁLLÁS

- 7 Az eljárás a felperes által az alperessel szemben a felek között egy fogyasztói hitelmegállapodáshoz nyújtott kezességvállalásról létrejött szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított kereset nyomán indult.
- 8 A felperest a „Dimitar Milev” – adv. Dimitar Milev („Dimitar Milev” – Dimitar Milev ügyvéd) egyszemélyes ügyvédi iroda képviseli. A benyújtott meghatalmazás és a peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és

segítségnyújtásra vonatkozó szerződés szerint a perbeli képviselő díjmentesen nyújtja a jogi szolgáltatásokat az ügyfél számára a ZA 38. cikke (1) bekezdésének 2. pontjában foglalt rendelkezés alapján, amely szerint az ügyvéd díjmentesen nyújthat jogi szolgáltatásokat a gazdasági nehézségekkel küzdő személyek számára.

- 9 Az alperest jogtanácsos képviseli.
- 10 A felperes a perbeli képviselője, a „Dimitar Milev” – adv. Dimitar Milev egyszemélyes ügyvédi iroda útján azt kérte, hogy a bíróság héával növelt összegben ítélje meg részére az ügyvédi munkadíjat. Az ügyvéd bizonyítékokat terjeszt elő a [Zakon za danak varhu dobavenata stoynost] (a hozzáadottérték-adóról szóló törvény, a továbbiakban: ZDDS) szerinti nyilvántartásba vételére vonatkozóan.
- 11 A 2022. évre vonatkozó nyilvántartásban 20221110142769. számon nyilvántartott polgári ügyben hozott 13461/03.08.2023. sz. ítéletével a Sofiyski rayonon sad (szófiai kerületi bíróság) helyt adott a keresetnek. A Naredba № 1 ot 9 juli 2004 g. za minimalnite razmeri na advokatskite vaznagrazhdeniára (az ügyvédi munkadíjak alsó határáról szóló, 2004. július 9-i 1. sz. rendelet; a továbbiakban: NMRAY) hivatkozva a bíróság megállapította, hogy az ügyvéd minimális munkadíja (a szerződés értékének megfelelő) 185,52 leva (BGN) mértékű gazdasági érdek esetén 400,00 BGN. Mivel az ügyvéd a díjmentes jogi szolgáltatások feltételei mellett képviselte a felperest, a bíróság arra kötelezte az alperest, hogy a héa nélkül 400,00 BGN összeget ne a félnek, hanem közvetlenül a „Dimitar Milev” – adv. Dimitar Milev egyszemélyes ügyvédi irodának fizesse meg.
- 12 Az ítéletet nem támadták meg, és az 2023. szeptember 25-én jogerőre emelkedett.
- 13 A felperes perbeli képviselőjének, a „Dimitar Milev” – adv. Dimitar Milev egyszemélyes ügyvédi irodának az ítéletnek a költségek tekintetében történő megváltoztatására irányuló (szóban forgó, [omissis] számon érkeztetett 2023. október 13-i) kérelme a fellebbezési határidőn belül érkezett be. A kérelem arra irányul, hogy a bíróság ítélje meg a 400,00 [BGN] összegre (400,00 BGN összegű adóalapot terhelő 20%-os adómérték mellett) eső 80 BGN összegű héát.
- 14 Az alperes a kérelem elutasítását kéri, és azzal érvel, hogy a bíróság nem ítélhet meg a munkadíjat terhelő héát, mivel az ügyvéd díjmentesen nyújtotta a jogi szolgáltatásokat. Az alperes az ítélkezési gyakorlatra hivatkozik.

A HIVATKOZOTT NEMZETI JOGSZABÁLYI RENDELKEZÉSEK

1. [GPK]

- 15 **A költségekről való döntés**

78. cikk (1) A felperes által fizetendő díjak, eljárási költségek és ügyvédi munkadíjak – amennyiben rendelkezett ügyvéddel – olyan arányban terhelik az alperest, amilyen arányban helyt adtak a követelésnek.

16 Az ítélet megváltoztatása a költségek tekintetében

248. cikk (1) A fellebbezési határidőn belül, nem megtámadható ítéletek esetében a kihirdetéstől számított egy hónapon belül, a bíróság a felek egyikének kérelmére kiegészítheti vagy megváltoztathatja az ítéletet a költségek tekintetében.

(2) A bíróság tájékoztatja az ellenérdekű felet a kért kiegészítésről vagy megváltoztatásról, valamint arról, hogy egy héten belül észrevételt terjeszthet elő.

(3) A költségekről szóló határozatot zárt ülésen hozzák meg, és kézbesítik a feleknek. E határozat megtámadására az ítélet megtámadására vonatkozó szabályokat kell alkalmazni.

2. [ZA]

17 36. cikk (1) (kiegészítve – DV, 2012. évi 97. sz.) Az ügyvéd vagy az Európai Unió valamely másik tagállamának ügyvédje munkája után díjazásra jogosult.

(3) (kiegészítve – DV, 2012. évi 97. sz.) Szerződés hiányában az ügyvéd, az Európai Unió valamely másik tagállamának ügyvédje vagy az ügyfél kérelmére az ügyvédi tanács a legfelsőbb ügyvédi tanács rendeletének megfelelően megállapítja a munkadíjat.

18 38. cikk (1) (kiegészítve – DV, 2012. évi 97. sz.) Az ügyvéd vagy az Európai Unió valamely másik tagállamának ügyvédje [a következő személyek számára] nyújthat díjmentesen jogi szolgáltatásokat:

1. eltartott személyek;
2. gazdasági nehézségekkel küzdő személyek;
3. rokonok, közeli hozzátartozók vagy egy másik jogász.

(2) (kiegészítve – DV, 2012. évi 97. sz.) Ha az (1) bekezdés szerinti esetekben az ellenérdekű felet kötelezték a költségek viselésére, az ügyvéd vagy az Európai Unió valamely másik tagállamának ügyvédje ügyvédi munkadíjra jogosult. A bíróság legalább a [ZA] 36. cikkének (2) bekezdése szerinti rendeletben előírt összegű munkadíjat állapít meg, és az ellenérdekű felet kötelezi annak megfizetésére.

19 71. cikk (1) (kiegészítve – DV, 2021. évi 17. sz.) Az ügyfél az irodát hatalmazza meg a bíróság, a nyomozás során a hatóságok, a közigazgatási hatóságok és hivatalok előtti, valamint a természetes és jogi személyekkel szembeni védelem és képviselő ellátására. Az iroda vezetője továbbadja a meghatalmazást az iroda egy

vagy több tagjának. Ha az ügyvédi iroda egyszemélyes irodaként működik, akkor az irodát alapító ügyvédet is meghatalmazottnak kell tekinteni.

3. [NMRAV]

20 A polgári és közigazgatási eljárásokban egy eljárási fok tekintetében fizetendő munkadíjak

7. cikk (2) ([omissis] [legutóbb] módosítva – DV, 2022. évi 88. sz.) Olyan eljárásokban, amelyekhez meghatározott mértékű érdek fűződik, a perbeli képviselőért, a védelemért és a tanácsadásért járó munkadíj összege

1. legfeljebb 1000 BGN mértékű érdek esetén: 400 BGN[.]

21 DR (kiegészítő rendelkezések)

2a. § (új – DV, 2010. évi 43. szám; módosítva – DV, 2014. évi 28. sz.; kiegészítve – DV, 2016. évi 84. sz.) A [ZDDS] értelmében nyilvántartásba nem vett ügyvédek esetében a jelen rendelet szerinti munkadíj összege nem tartalmaz [héát], míg a nyilvántartásba vett ügyvédek esetében a jelen rendelet szerinti munkadíj után [háa] fizetendő, és az az ügyfél által fizetendő ügyvédi munkadíj elválaszthatatlan részét képezi, amelyet a ZDDS rendelkezései szerint kell megfizetni.

4. [ZDDS]

22 Szolgáltatásnyújtás

9. cikk (1) „Szolgáltatásnyújtásnak” minősül bármely szolgáltatás teljesítése.

(2) Szolgáltatásnyújtásnak minősül továbbá:

2. cselekmények végzésétől vagy jogok gyakorlásától való tartózkodásra vonatkozó kötelezettségvállalás tiszteletben tartása[.]

(3) Ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtásnak minősül:

1. (módosítva – DV, 2013. évi 101. sz., hatályos 2014. január 1-jétől; kiegészítve – DV, 2019. évi 96. sz., hatályos 2020. január 1-jétől) a valamely adóalany személyes használatára, illetve valamely tulajdonos, alkalmazottai vagy munkavállalói számára, illetve általában nem az adóalany önálló gazdasági tevékenységének céljára nyújtott szolgáltatás, azon feltétel mellett, hogy a szolgáltatásnyújtás során olyan termék került felhasználásra, amelynek tekintetében előállítás, behozatala vagy megszerzése során az előzetesen felszámított adót részben vagy egészében levonták;

2. (módosítva – DV, 2013. évi 101. sz., hatályos 2014. január 1-jétől; kiegészítve – DV, 2019. évi 96. sz., hatályos 2020. január 1-jétől) a valamely adóalany személyes használatára, illetve valamely tulajdonos, alkalmazottai vagy

munkavállalói számára, illetve általában nem az adóalany önálló gazdasági tevékenységének céljára ingyenesen végzett szolgáltatásnyújtás;

3. (új – DV, 2012. évi 94. sz., hatályos 2013. január 1-jétől) valamely szolgáltatásnak a birtokos/használó által egy bérelt vagy használatba adott eszköz javítása céljából történő ingyenes teljesítése.

(4) A (3) bekezdés nem vonatkozik:

1. a munkáltató által az alkalmazottaknak vagy munkavállalóknak – a megbízási szerződéssel rendelkezőket is beleértve – a lakóhelyük és a munkahelyük között nyújtott oda-vissza szállítási szolgáltatás ingyenes teljesítésére, amennyiben ezt az adóalany a gazdasági tevékenységének céljára végzi;

2. (módosítva – DV, 2012. évi 94. sz., hatályos 2013. január 1-jétől) valamely szolgáltatásnak a birtokos/használó által egy bérelt vagy használatba adott eszköz javítása céljából történő ingyenes teljesítésére;

3. (hatályon kívül helyezve – DV, 2012. évi 94. sz., hatályos 2013. január 1-jétől)

4. valamely rendkívül csekély értékű szolgáltatás reklámcélból történő ingyenes teljesítésére;

5. (új – DV, 2015. évi 95. sz., hatályos 2016. január 1-jétől) valamely adóalany személyes használatára, illetve valamely tulajdonos, alkalmazottai vagy munkavállalói számára, illetve általában nem az adóalany önálló gazdasági tevékenységének céljára sürgető szükséghelyzet vagy *vis maior* miatt nyújtott szolgáltatás teljesítésére.

(5) (új – DV, 2016. évi 97. sz., hatályos 2017. január 1-jétől) A (3) bekezdés 1. pontja nem vonatkozik olyan használt cikkekre, amelyek tekintetében a 71a., 71b. és 73b. cikk alapján az adólevonási jog gyakorlására került sor.

AZ UNIÓS JOG

1. A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv

23 I. CÍM TÁRGY ÉS HATÁLY

2. cikk

(1) A héa hatálya alá a következő ügyletek tartoznak:

c) egy tagállamon belül az adóalanyként eljáró személy által ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás[.]

24 **[IV. CÍM] 3. FEJEZET Szolgáltatásnyújtás**

24. cikk

(1) „Szolgáltatásnyújtás” minden olyan tevékenység, amely nem minősül termékértékesítésnek.

25 **26. cikk**

(1) Ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásnak minősülnek a következő ügyletek:

b) az adóalany által ingyenesen végzett szolgáltatásnyújtás saját, illetve alkalmazottai szükségleteinek kielégítésére vagy általában vállalkozásidegen célokra.

26 **28. cikk**

Azt az adóalanyt, aki a szolgáltatások nyújtásakor saját nevében, de harmadik személyek megbízásából jár el, úgy kell tekinteni, mintha e szolgáltatásokat saját maga vette volna igénybe és nyújtotta volna.

27 **[VII. CÍM] 2. FEJEZET Termékértékesítés és szolgáltatásnyújtás****75. cikk**

A 26. cikk szerinti szolgáltatásnyújtás esetén, amikor az adóalany a vállalkozás vagyonát képező termékeket magán szükségleteinek kielégítésére használja fel, vagy ingyenesen nyújt szolgáltatást, az adóalap az az összeg, amely az adóalanyánál a szolgáltatás nyújtása érdekében kiadásként felmerült.

A BOLGÁR KÖZTÁRSASÁG [VKS-ÉNEK] (legfelsőbb semmitőszék)
ÍTÉLKEZÉSI GYAKORLATA

28 A VKS (legfelsőbb semmitőszék) ítélező testületeinek **egy része** azt az álláspontot képviseli, hogy a ZA 38. cikkében foglalt szabályozás alapján megállapított munkadíjnak tartalmaznia kell a héát. A bíróság által a díjmentes jogi szolgáltatás tekintetében megállapított munkadíj nem minősül ingyenes szolgáltatásnyújtásnak, és így héát kell fizetni. Lásd ugyanebben az értelemben a VKS (legfelsőbb semmitőszék) további határozatait: a VKS (legfelsőbb semmitőszék) 1940/2022. sz. kereskedelmi ügyben hozott 2023. október 11-i 50207. sz. végzése; a VKS (legfelsőbb semmitőszék) 5156/2021. sz. polgári ügyben hozott 2023. május 10-i 50139. sz. végzése.

29 A VKS (legfelsőbb semmitőszék) **más** ítélező testületei azt az álláspontot képviselik, hogy a ZA 38. cikke szerinti munkadíj esetében a bíróságnak nem kell megítélnie a héát. Az ingyenes szolgáltatásnyújtás a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének c) pontja alapján nem tartozik a héa hatálya alá. Ez a tevékenység nem minősül a ZDDS vagy a közös

hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv értelmében vett adóköteles termékértékesítésnek vagy szolgáltatásnyújtásnak. Ebbe az irányba mutat a VKS (legfelsőbb semmítőszék) 1323/2023. sz. polgári kasszációs ügyben hozott 2023. május 10-i 917. sz. végzése.

**AZON INDOKOK, AMELYEK MIATT A BÍRÓSÁG ÚGY VÉLI, HOGY AZ
ELŐZETES DÖNTÉSHOZATAL IRÁNTI KÉRELEM RELEVÁNS AZ
ALAPÜGY HELYES ELDÖNTÉSE SZEMPONTJÁBÓL**

- 30 Az ítéletnek a költségek tekintetében történő megváltoztatása iránti kérelem határidőn belül érkezett be, és azt egy erre jogosult személy nyújtotta be. Az ellenérdekű fél észrevételt terjesztett elő. A kérelem elfogadható, és arról érdemben kell dönten.
- 31 A döntéshozatalhoz a bíróságnak a következő anyagi jogi kérdésre kell választ adnia: A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv értelmében vett adóköteles szolgáltatásnyújtásnak minősül-e a díjmentes jogi szolgáltatás nyújtása, ha a bíróság arra kötelezi a pervesztes felet, hogy közvetlenül az ügyvédnek fizesse meg a szolgáltatás azon értékét, amelyet az ügyvéd akkor kapott volna, ha nem díjmentesen nyújtotta volna a szolgáltatást[?]
- 32 A bolgár jog rögzíti a jogalap nélküli gazdagodás elvét. Ha a fél díjmentes jogi szolgáltatásokat vett igénybe, és pernyertes lett, akkor a bíróság közvetlenül az ügyvéd részére ítéli meg az ügyvédi munkadíjat a pervesztes fél terhére. A félnek ugyanis nem merültek fel ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos költségei. Az ügyvéd mindazonáltal nem dolgozhat *pro bono*, és munkadíját ezért a pervesztes félnek kell viselnie, akit arra köteleznek, hogy a vonatkozó eljárással kapcsolatos munkadíjat közvetlenül az ügyvédnek fizesse meg. Az alapügyben az a kérdés merül fel, hogy az ügyvéd által *pro bono* nyújtott jogi szolgáltatásokért járó munkadíjat terheli-e héa, ha a munkadíjat a bíróság a pervesztes fél terhére állapítja meg.
- 33 A közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv követelményeit átültették a bolgár jogba. A bolgár [ZDDS] egyértelművé teszi, hogy a szolgáltatásnyújtás héa köteles ügyletnek minősül. A ZDDS 9. cikkében foglalt rendelkezés részben szó szerint megismétli a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 26. cikke (1) bekezdésének b) pontját és 28. cikkét. Bulgária ugyanakkor a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv [X. mellékletének] B. része alapján mentesítette az ügyvédek által nyújtott szolgáltatásokat a héa alól. Ez a szabályozás nem alkalmazható azonban, ha a szolgáltatást nyújtó ügyvéd – mint a jelen esetben – héanyilvántartásba van véve. Ha az ügyvéd a peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó visszterhes szerződést köt, munkadíját héa terheli. Más a helyzet akkor, ha az ügyvéd *pro bono* dolgozott. Éppen ezért szeretné

megtudni a bíróság, hogy e szolgáltatások a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv hatálya alá tartoznak-e, és hogy ki az adóalany.

- 34 A bíróságnak nehézséget okoz annak megállapítása, hogy alkalmazandók-e a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv hivatkozott rendelkezései az ügyvédek által nyújtott díjmentes jogi szolgáltatások esetében.
- 35 A héa közvetett adó. Az adóalany a végső fogyasztó, a termék vevője vagy a szolgáltatás igénybevevője. Az adóviselő (adófizető) a szolgáltatást nyújtó személy, az adó tárgya pedig maga a nyújtott szolgáltatás. Az adóalap a nyújtott szolgáltatás ellenértéke.
- 36 A peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó visszerhes szerződés esetében maga a szolgáltatás az adó tárgya. A szerződés szerinti ügyfél az adóalany, aki a héa megfizetéséért felel. Az adófizető az ügyvéd, aki a szolgáltatást ellenérték fejében nyújtja, és az ügyfél nevében befizeti a héát. Az adóalapot az ügyvédnek (ügyvédi irodának) a peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződés szerinti munkadíja képezi. Bonyolultabb a helyzet jogi szolgáltatások díjmentes (*pro bono*) nyújtása esetén.
- 37 Először is, nem egyértelmű, hogy a héa hatálya alá tartozó szolgáltatási tevékenységnek minősül-e a díjmentes jogi szolgáltatások nyújtása. A bíróságban ezért felmerül a kérdés, hogy héaköteles szolgáltatásnyújtásnak minősül-e a díjmentes jogi szolgáltatások nyújtása. A héa tárgyat képezi-e olyan díjmentes jogi szolgáltatásoknak egy ügyvéd (egyszemélyes ügyvédi iroda) általi nyújtása, amelyek tekintetében a bíróság munkadíjat ítél meg az ügyvéd (egyszemélyes ügyvédi iroda) részére[?] E kérdés alapvető jelentőséggel bír, mert döntő jellegű azon összeg szempontjából, amelyet a peres félnek meg kell fizetnie a díjmentes jogi szolgáltatásokat nyújtó ügyvéd részére. Ez hatással van az állami költségvetés bevételeire és az előzetesen felszámított adó levonására.
- 38 Másodszor, az adóalany meghatározása problematikus. A szolgáltatás igénybevevője a felperes. A peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződés szerint ő az ügyfél, és pernyertes lett. Nem ő azonban az adóalany, mivel a szolgáltatás díjmentes jogi szolgáltatásoknak egy gazdasági nehézségekkel küzdő személy számára történő nyújtásában áll. E körülmények között abban az esetben, ha a bíróság helyt ad a keresetnek, az ügyvédi munkadíjjal kapcsolatos költségeket a bíróság nem a szolgáltatás igénybevevője (a szerződés szerinti ügyfél) részére, hanem közvetlenül az adóviselő (adófizető), tehát az ügyvéd vagy az egyszemélyes ügyvédi iroda részére ítéli meg. Ebben az esetben az ügyvéd (egyszemélyes ügyvédi iroda) azt a munkadíjat kapja meg, amelyre akkor lenne jogosult, ha megállapodás született volna az ellenérték (adóalap) tárgyában. A bíróság számára nem egyértelmű, hogy az ügyvéd-e (az egyszemélyes ügyvédi iroda-e) a héaalany, ha a bíróság ügyvédi

munkadíjat ítél meg részére egy olyan személy tekintetében, akinek díjmentes jogi szolgáltatásokat nyújtott, és aki pernyertes lett. A kérdés alapvető jelentőséggel bír az alapügy szempontjából, mert attól függ, hogy a bíróságnak mely személyek részére kell megítélnie az eljárási költségeket terhelő héát.

- 39 A bíróságban ezért felmerül a kérdés, hogy a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének [c)] pontjában, 24. cikkének (1) bekezdésében, 26. cikke (1) bekezdésének b) pontjában és 28. cikkében foglalt minden egyes rendelkezést úgy kell-e értelmezni, hogy a díjmentes jogi szolgáltatás nyújtása a héa hatálya alá tartozó szolgáltatásnyújtásnak minősül, és hogy csak akkor keletkezik-e héafizetési kötelezettség, ha a bíróság megítéli a munkadíjat az ügyvéd részére.
- 40 A bíróság számára nem egyértelmű, hogy a szóban forgó szolgáltatásnyújtás – díjmentes jogi szolgáltatásnak a pernyertes fél számára történő nyújtása és a bíróság által közvetlenül az ügyvéd részére megítélt munkadíj – a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 24. cikkének (1) bekezdése értelmében vett ingyenes szolgáltatásnyújtásnak minősül-e.
- 41 Az ügy uniós joggal összhangban történő eldöntése érdekében választ kell adni arra a kérdésre, hogy a szóban forgó szolgáltatás a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv értelmében vett, ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásnak minősül-e. Figyelembe kell venni, hogy ebben az esetben azt a munkadíjat ítéli meg a bíróság, amelyet az ügyvéd akkor kapott volna, ha egy peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződésben munkadíj kikötésére került volna sor.
- 42 Annak eldöntéséhez, hogy kit terhel a héa, tisztázni kell azt a kérdést, hogy ki az adóalany, ha díjmentes jogi szolgáltatások nyújtásáról van szó, és a munkadíj meg van határozva. A bíróság számára nem egyértelmű, hogy az alapügyben ki az adónak az említett irányelv értelmében vett alanya.
- 43 Tisztázni kell a kérdést, hogy az alapügyben szereplőhöz hasonló szolgáltatás a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv értelmében vett, ingyenes és [egyúttal] ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásnak minősül-e. Ennek az az oka, hogy egyes ingyenes szolgáltatások ellenérték fejében nyújtott szolgáltatásoknak minősülnek, az utóbbiak pedig a héa hatálya alá tartoznak.
- 44 A fenti megfontolásokra tekintettel az eljárást a GPK 631. cikkének az EUMSZ 267. cikk első bekezdésével összefüggésben értelmezett (1) bekezdése alapján fel kell függeszteni addig, amíg az Európai Unió Bírósága nem hoz döntést a végzés rendelkező részében foglalt, az uniós jog értelmezésére vonatkozó kérdések tárgyában.

A fenti indokok alapján a BÍRÓSÁG

A KÖVETKEZŐKÉPPEN HATÁROZOTT:

1 Az EUMSZ 267. cikk és a GPK 629. cikke alapján előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket **TERJESZTI** az Európai Unió Bírósága elé:

1) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének [c)] pontja, 24. cikkének (1) bekezdése, 26. cikkének (1) bekezdése és 28. cikke értelmében vett „szolgáltatásnyújtás”, illetve „szolgáltatás” fogalmát, hogy az magában foglalja

1. díjmentes jogi szolgáltatásoknak az egyik fél ügyvédje által a bírósági eljárásban történő (*pro bono*) nyújtását[?]
2. díjmentes jogi szolgáltatásoknak a pernyertes fél ügyvédje általi (*pro bono*) nyújtását, **minek körében** a bíróság azt a munkadíjat ítéli meg **az ügyvéd részére**, amelyet akkor kapna, ha egy peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződés keretében munkadíj kikötésére került volna sor[?]

2) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 26. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „**ingyenesen végzett szolgáltatásnyújtás**” fogalmát, hogy az a következőt jelenti:

1. díjmentes jogi szolgáltatásoknak az egyik fél ügyvédje által a bírósági eljárásban történő (*pro bono*) nyújtását[?]
2. díjmentes jogi szolgáltatásoknak a pernyertes fél ügyvédje általi (*pro bono*) nyújtását, minek körében a bíróság azt a munkadíjat ítéli meg az ügyvéd részére, amelyet akkor kapna, ha egy peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződés keretében munkadíj kikötésére került volna sor[?]

3) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 2. cikke (1) bekezdésének [c)] pontja, 24. cikkének (1) bekezdése és 26. cikke (1) bekezdésének b) pontja értelmében vett „**ellenérték fejében teljesített szolgáltatásnyújtás**”, illetve „**ellenérték fejében nyújtott szolgáltatás**” fogalmát, hogy az egy díjmentes jogi szolgáltatásnak a pernyertes fél ügyvédje általi (*pro bono*) nyújtását jelenti, minek körében a bíróság azt a munkadíjat ítéli meg az ügyvéd részére, amelyet akkor kapna, ha egy peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződés keretében munkadíj kikötésére került volna sor[?]

4) Úgy kell-e értelmezni a közös hozzáadottértékadó-rendszerről szóló, 2006. november 28-i 2006/112/EK tanácsi irányelv 28. és 75. cikke értelmében vett „adóalany” fogalmát, hogy az a következőt jelenti:

1. olyan ügyvédet (egyszemélyes ügyvédi irodát), aki (amely) (*pro bono*) díjmentes jogi szolgáltatásokat nyújtott az egyik fél számára a bírósági eljárásban[?]
2. olyan ügyvédet (egyszemélyes ügyvédi irodát), aki (amely) (*pro bono*) díjmentes jogi szolgáltatásokat nyújtott a pernyertes fél számára, minek körében a bíróság azt a munkadíjat ítéli meg az ügyvéd (egyszemélyes ügyvédi iroda) részére, amelyet akkor kapna, ha egy peres ügyekben biztosítandó jogvédelemre és segítségnyújtásra vonatkozó szerződésben munkadíj kikötésére került volna sor[?]

36. [omissis] [az eljárás felfüggesztése]

37. [omissis]

[omissis] [eljárási kérdések]

40. **A VÉGZÉS** a GPK 631. cikke alapján végleges, és ellene nincs helye jogorvoslatnak.